

Dosarul nr. 3ra-198/23
2-21058784-01-3ra-17022023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – M. Gandrabur
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

23 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Arcadie Cernobai împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-au menținut hotărârile din 16 decembrie 2021 și hotărârea suplimentară din 11 februarie 2022 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a admis acțiunea înaintată de Arcadie Cernobai,

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2021, Arcadie Cernobai, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a depus prin intermediul oficiului poștal, cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, Arcadie Cernobai a activat în organele afacerilor interne până la 01 iunie 2020, obținând ulterior calitatea de pensionar al Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i calculată vechimea în muncă de 23 de ani și 07 luni.

În temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, s-au efectuat recalculări în vechimea în muncă cu includerea avantajelor pentru perioada activității în Batalionul Serviciului Pază și Escortă și Izolatorul de Detenție Provizorie, astfel vechimea în muncă totală constituind 24 de ani și 07 luni.

Reclamantul a menționat că, cu actele menționate s-a adresat la organul teritorial de asigurări sociale cu cerere de recalculare a pensiei, însă, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi nr. 7 din 04 ianuarie 2021 s-a respins cererea sa.

Manifestându-și dezacordul cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi nr. 7 din 04 ianuarie 2021, a contestat-o cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, însă, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-666/21 din 13 aprilie 2021 a fost respinsă cererea prealabilă.

Reclamantul Arcadie Cernobai a solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi nr. 7 din 04 ianuarie 2021 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei; anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-666/21 din 13 aprilie 2021 pe marginea cererii prealabile; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să achite diferența neachitată a pensiei, începând cu 01 iunie 2020, luându-se în considerare Certificatul eliberat de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău nr. 34/20-5657 din 09 iunie 2020; compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de Arcadie Cernobai.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi nr. 7 din 04 ianuarie 2021, precum și răspunsurile Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-119/21 din 08 februarie 2021 și nr. C-666/21 din 13 aprilie 2021.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite lui Arcadie Cernobai pensia pentru vechime în muncă conform stagiului total acumulat, inclusiv cu avantaje, reflectat în certificatul Direcției de Poliție a mun. Chișinău nr. 34/20-5657 din 09 iunie 2020, începând cu data obținerii dreptului la pensie (f.d.54, 71-81).

Prin hotărârea suplimentară din 11 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, s-a încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Arcadie Cernobai suma de 1 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată (f.d. 66-69).

La 22 decembrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus prin intermediul poștei electronice apel împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 58, 59-60).

La 16 februarie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus prin intermediul poștei electronice apel împotriva hotărârii suplimentare din 11 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 82, 83-84).

Hotărârea motivată din 16 decembrie 2021 și hotărârea suplimentară motivată din 11 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, au fost notificate Casei Naționale de Asigurări Sociale în data de 28 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție a trimiterii poștale DS8006209923AS (f.d. 63).

La 23 februarie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a prezentat Curții de Apel Chișinău în formă electronică motivarea apelului împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 și hotărârii suplimentare din 11 februarie 2022 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 86, 87-93).

Prin decizia din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-au menținut hotărârea din 16 decembrie 2021 și hotărârea suplimentară din 11 februarie 2022 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 119, 120-128).

În consolidarea soluțiilor, instanțele judecătorești ierarhic inferioare au considerat neîntemeiate argumentele organului de asigurări sociale, la emiterea avizului nr. 341 din 10 august 2020 și a deciziei din 10 septembrie 2020, despre incorectitudinea calculului efectuate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău referitor la vechimea în muncă cu avantaje a lui Arcadie Cernobai. Or, conform certificatului nr. 34/20-5657 din 09 iunie 2020, Direcția de Poliție a mun. Chișinău a calculat și stabilit vechimea în muncă cu avantaje în serviciu a reclamantului Arcadie Cernobai, în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, de 24 de ani, 07 luni și 29 zile.

La fel, instanțele judecătorești ierarhic inferioare nu au putut accepta poziția organului de asigurări sociale, invocat în avizul nr. 341 din 10 august 2020, care a servit ca temei de emitere a deciziei de suspendare a dreptului reclamantului la pensie în baza vechimii în muncă, din motiv că Arcadie Cernobai nu întrunește condițiile de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă, deoarece au fost luate în calculul vechimii în serviciu perioade de activitate cu înlesniri (1:2), în cadrul izolatorului de detenție provizorie (23 noiembrie 2001 – 22 noiembrie 2022). Or, în sensul pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, condiția esențială este ca instituția în care persoana își exercită serviciul să asigure paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (de detenție provizorie) și nu apartenența instituției la Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

Astfel, s-a ajuns la concluzia că organul de asigurări sociale neîntemeiat a constatat neacumularea de către reclamant a vechimii în muncă necesare pentru a beneficia de pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, iar acest fapt duce la vicierea actelor ulterioare emise în temeiul avizului nr. 341 din 10 august 2020, inclusiv a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi nr. 7 din 04 ianuarie 2021 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei; și a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-666/21 din 13 aprilie 2021 pe marginea cererii prealabile.

La 02 noiembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, recurs nemotivat împotriva deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 23 ianuarie 2023 a prezentat în mod electronic Curții Supreme de Justiție motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate și emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Arcadie Cernobai (f.d. 131, 132, 135, 136-139 recto-verso).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în referințele depuse la cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Prin referința depusă electronic la 18 martie 2023, intimatul Arcadie Cernobai, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a solicitat declararea ca fiind inadmisibil recursul înaintat Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 145, 146-148 recto-verso).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Potrivit extraselor din poșta electronică, dispozitivul deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat în mod electronic recurentei la 09 noiembrie 2022, iar decizia motivată a fost notificată la 26 ianuarie 2023 (f.d. 129, 130 verso).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului împotriva deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău – la 02 noiembrie 2022 și prezentării motivării acestuia – la 23 ianuarie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a respectat termenele prevăzute la art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc